

Akran Değerlendirme Raporu

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temel İslam Bilimleri

Tezli Yüksek Lisans Programı

Akran Değerlendirme Takımı

Doç Dr. Abdullah ÇAKMAK (Başkan)

Doç. Dr. Mustafa ATEŞ (Üye)

Uzm. Vaiz Ebubekir ÇETİNER (Üye)

LİSANSÜSTÜ PROGRAMLAR İÇİN ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

0.1-PROGRAMA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Değerlendirmeniz: Programa ilişkin mevzuat, yasal ve idari işleyişle ilgili hususlar detaylı bir biçimde verilmiştir.

ÖLÇÜTLER

1-ÖĞRENCİLER

1.1-Öğrenci Kabulleri: Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrenci kabulü detaylandırılmıştır ve yıllara göre dağılımı sergilenmiştir.

1.2-Bilimsel Hazırlık Programı: Bilimsel Hazırlık Programındaki her bir öğrenciye uygulanacak program ayrıntılı olarak belirlenmiş, yayımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bilimsel Hazırlık Programıyla ilgili bilgiler ve uygulama şekli detaylandırılmış ve belirtilen web sitesinde yayımlanmıştır.

1.3- Yatay ve Diğer Geçişler, Öğrenci Değişimi, Ortak Diploma ve Ders Sayma: Özel öğrenci ve yatay geçişle öğrenci kabulü, tezsiz ve tezli programlar arası geçiş, öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlar ve/veya programlarla ortak diploma programları, bu kurumlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan kurallar ve politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Yatay ve diğer geçişlere, öğrenci değişimi, ortak diploma ve ders sayma intibak ilkeleri ve uygulama kuralları detaylandırılmıştır. İlgili konularda bilgilendirme ile ilgili detaylı bilgi ve sayısal verilere yer verilmiştir.

1.4- Danışmanlık ve İzleme: Öğrencilerin ders ve kariyer planlamalarını yönlendirecek, gelişimlerini izleyecek ve varsa tez veya proje çalışmalarını yönetecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirmeniz: Danışmanlık ve izleme ile ilgili yasal mevzuattan bahsedilmiş ve güncel danışman öğrenci yükleri paylaşılmıştır.

1.5- Başarı Değerlendirmesi: Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Başarı değerlendirme yasal mevzuata dayandırılmak suretiyle aktarılmış ve ölçütlerde nesnellik sağlandığı görülmektedir.

1.6- Mezuniyet Koşulları: Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezuniyet koşulları ile ilgili yasal koşullara yer verilmiştir. Mezuniyet için güvenilir yöntemlerin uygulandığı anlaşılmaktadır.

2-PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1-Program Eğitim Amaçları: Değerlendirilecek her yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlik programı için, program mezunlarının gelecekte erişmeleri ya da karşılamaları istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerden oluşan program eğitim amaçları olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program eğitim amaçlarının net bir biçimde ortaya koyulduğu anlaşılmaktadır ve bunlar kariyer hedefleri ve mesleki hedefler kapsamında uyum içerisindedir.

2.2-Kurum Özgörevleriyle Tutarlılık: Program eğitim amaçları (a) kurumun, enstitünün ve ana bilim/sanat dalının özgörevleriyle uyumlu olmalı ve (b) programın web sayfasında yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program eğitim amaçlarının kurum özgörevleriyle mutlak anlamda bir uyum ve tutarlılık içerisinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum Tablo 2.2'de de ortaya konulmuştur.

2.3-Program Eğitim Amaçlarını Belirleme ve Güncelleme Yöntemi: Program eğitim amaçları (c) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri dikkate alınarak belirlenmeli ve (d) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirmeniz: Program eğitim amaçlarını iç ve dış paydaşların gereksinimleri doğrultusunda belirlendiği anlaşılmaktadır ve çeşitli aralıklarla iç ve dış paydaşlardan görüş alındığı ifade edilmektedir.

2.4-Program Eğitim Amaçlarına Ulaşma: Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu hususla ilgili bir ölçme ve değerlendirme sürecinin kurulduğu belirtilmektedir fakat programdan henüz mezun öğrenci bulunmadığı için program eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek mümkün değildir.

3-PROGRAM ÇIKTILARI

3.1- Program Çıktılarını Belirleme Yöntemi, Program Çıktıları, Program Çıktılarının Program Eğitim Amaçlarıyla Uyumu: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar, kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve YÖKAK tarafından yetkilendirilen ilgili akreditasyon kuruluşlarının (MÜDEK, TEPDAD, FEDEK, VEDEK, EPDAD, HEPDAK, İLAD-İLEDAK, SABAK, TUADER-TURAK, ECZAKDER ve TPD) değerlendirme çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

Değerlendirmeniz: Program çıktıları ve bunların program eğitim amaçlarıyla uyumu net bir şekilde ortaya konulmuştur.

3.2- Program Çıktılarının Ölçme ve Değerlendirme Süreci: Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Süreç tesis edilmiş bununla ilgili ortaya konulan veriler yeterlidir.

3.3-Program Çıktılarına Ulaşma: Mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerin program çıktılarını sağladıkları kanıtlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program çıktıları ve ders uyumları detaylı bir şekilde tablollaştırılmıştır. Diğer yandan, mezuniyet aşamasına gelmiş öğrenci olmadığından, öğrencilerin program çıktılarını sağladıklarına ilişkin bir değerlendirme bulunmamaktadır.

4-SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Sürekli iyileştirme çalışmalarına ilişkin süreçler detaylandırılmış, sürekli iyileştirme çalışmaları kapsamında, öncelikli olarak iç ve dış paydaşlardan görüşler alınmakta olduğu ifade edilmiştir.

5- EĞİTİM PLANI

5.1-Eğitim Planı (Müfredat) ve Eğitim Planının İçeriği: Programı tamamlama koşulları (devam, dersler, kredi-saat miktarı, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, tez veya proje tamamlama koşulları) tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Müfredat içeriği net bir şekilde ortaya koyulmuş ve ders geçme koşulları detaylandırılmıştır.

5.2-Eğitim Planını Uygulama Yöntemi: Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirmeniz: Müfredat uygulama yöntemi detaylandırılmıştır verilen ders ve program çıktısı ilişkisinin net bir şekilde ortaya koyulması suretiyle istenen bilgi, beceri ve davranışların gerçekleşeceği belirtilmektedir.

5.3-Eğitim Planı Yönetim Sistemi: Eğitim planının öngöröldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirmeniz: Eğitim planı yönetim sistemi tüm hatlarıyla belirtilmiştir ve sürekli gelişimi sağlayacağı anlaşılmaktadır.

6-ÖĞRETİM KADROSU

6.1-Öğretim Kadrosunun Sayıca Yeterliliği: Öğretim kadrosu sayıca yeterli olmalıdır. Bu sayı, (a) her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, tez yöneticiliğini/dönem projesini, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, araştırma etkinliklerini, programla ilişkili sanayi ve kamu kuruluşları ile ilişkileri sürdürebilmeyi sağlamalı ve (b) programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim kadrosu analizi yapılmıştır. Bu analizden belirtilen ölçütlerin karşılandığı görölmektedir.

6.2-Öğretim Kadrosunun Nitelikleri: Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürölmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır. Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlilikleri; eğitimleri, araştırma alanlarındaki yayın ve deneyimleri, konularının çeşitliliği, mesleki deneyimleri, tamamladıkları projeleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları gibi hususlarla değerlendirilebilir.

Değerlendirmeniz: Programın etkin ve etkili sürdürölbilmesi ve geliştirilmesi için öğretim kadrosunun yeterli niteliklere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

6.3-Atama ve Yükseltme: Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Atama ve yükseltme kriterleri belirtilmiş ve programın etkin bir biçimde sürdürölmesine, değerlendirilmesine ve geliştirilmesine imkân vermektedir.

6.4-Öğrencilerin Öğretime Desteği: Öğrencilerin araştırma görevlisi yükümlölükleri şeklinde veya kurumun sağladığı destek/burs karşılığında kurumdaki lisans ve diğer eğitimlere destek olarak yaptıkları (laboratuvar asistanlığı, eğitim

asistanlığı, sistem sorumluluğu, ödev hazırlama ve okuma vb. gibi) etkinlikler onların öğrenim ve araştırma faaliyetlerine olanak verecek düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu ölçütle ilgili herhangi bir etkinlik bulunmadığı belirtilmiştir.

7-ALTYAPI

7.1-Eğitim veya Araştırma için Öğrencilerin Kullandığı Alanlar ve Teçhizat: Sınıflar, laboratuvarlar, özel amaçlı odalar (soğuk/temiz odalar gibi) ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarında ulaşmak için yeterli, öğrenmeye ve araştırmaya yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Sınıflar donanım olarak program çıktılarında yönelik her türlü öğretim yöntemini destekleyecek şekilde donatıldığı verilen tablolardan anlaşılmaktadır.

7.2-Diğer Alanlar ve Altyapı: Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarında olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Belirtilen hususlara uygun gerek öğrenci gerek öğretim üyesi açısından uygun olduğu değerlendirilen altyapı olanaklarının mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

7.3-Modern Araçlar ve Bilgisayar Altyapısı: Programlar öğrencilerine öğrenim ve araştırma için gereken modern araçları kullanma olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim üyelerinin özel kullanımı yanında program eğitim amaçlarına hizmet eden bilgi teknoloji uygulama altyapısı mevcut bulunduğu anlaşılmaktadır.

7.4-Kütüphane: Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları program eğitim amaçlarına ve program çıktılarında ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Kütüphanenin akademik kaynak olanaklarının (basılı, veri tabanı vb.) ve fotokopi imkanından internet kullanımına kadar uzanan özelliklerle hizmette olduğu anlaşılmaktadır.

7.5-Özel Önlemler: Öğretim ortamında ve araştırma laboratuvarlarında gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Özel önlemlerle ilgili olarak güvenlik konusundan engelli bireylere kadar önlemlerin alındığı ve altyapı düzenlemelerinin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

8-KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1- Bütçe Süreci ve Kurumsal Destek: Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bütçe süreci ve kurumsal destek bağlamında hususlara ilişkin ortaya konulan bilgiler kapsamında idari destek, yapıcı liderlik, parasal kaynaklar ve bu kaynakların tahsisinin programın niteliğini artırır düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

8.2-Bütçenin Öğretim Kadrosu Açısından Yeterliliği: Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve araştırma faaliyetlerini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bilimsel Araştırmalar Koordinasyon Birimi tarafından sağlanan finansal destekler olduğu belirtilmiştir. Kadro ve öğretim kadrosunun gelişimini sağlayacak parasal kaynakların yeterli olduğu görülmektedir.

8.3-Altyapı ve Teçhizat Desteği: Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bunun için gerekli parasal kaynakların üniversitenin merkezi bütçesinden sağlandığı anlaşılmaktadır.

8.4-Teknik, İdari ve Hizmet Kadrosu Desteği: Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Teknik, idari ve hizmet kadrosu desteği bakımından kadro sayısı ve niteliğinin yeterli olduğu görülmektedir. Detaylı bilginin verildiği görülmüştür.

9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, enstitü, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve program eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Karar alma ve iş akışı süreçleri net bir şekilde ortaya koyulmuş ve program eğitim amaçlarını desteklemeye yönelik oldukları anlaşılmaktadır.

10-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1-Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

Programa ilişkin akreditasyon kuruluşunun lisansüstü programa özgü ölçütlerine uymalıdır.

Değerlendirme: Programa ilişkin akreditasyon kuruluşunun lisansüstü programa özgü ölçütleri verilmiş, Temel İslam Bilimleri alanının ölçütlerine uymakta olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Genel olarak değerlendirildiğinde Temel İslam Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programı yukarıda vurgulanan kriterlerin pek çoğunu yerine getirdiği görülmektedir. Yeni açılan bir program olmasına rağmen genel olarak değerlendirildiğinde göze çarpan bir soruna rastlanmamıştır. Program mevcut haliyle yeterli görünmektedir.